

Spoštovana ravnateljica, gospa Kosmač, spoštovani gostje in predvsem učenci!

Hvaležna sem Vam za povabilo na odprtje razstave avtorskih del vaših učencev.

Zelo sem vesela, da se je OŠ Ledina na tako izviren način odzvala na sodelovanje ob UNESCO razglasitvi mesta Ljubljane za svetovno prestolnico knjige za 2010.

Generalna direktorica gospa Irina Bukova je v ponedeljek, 19. aprila 2010 na slovesnosti predaje naziva Ljubljana, svetovna prestolnica knjige za 2010 v Parizu poudarila, da se je s tem Ljubljana vpisala v častno verigo mest, ki so pred Ljubljano nosile ta prestižni naslov: Madrid, Aleksandrija, New Delhi, Antwerpen, Montreal, Torino, Bogota, Amsterdam in Bejrut, znan pa je tudi že njen naslednik, in sicer Buenos Aires.

Gospa Bokova je poudarila, da je knjiga povezovalni izraz človeškega duha, in da jo je treba v letu 2010, ki ga je OZN proglasila za Mednarodno leto zbliževanja kultur, uporabiti kot nenadomestljivo orodje za boj proti predsodkom, proti nezaupanju med različnimi kulturami in proti nepoznavanju in drugim preprekam, ki delijo človeštvo na nasprotni si tabore. Ljubljano je opisala kot mesto, kjer na osrednjem trgu kraljuje kip pesnika Franceta Prešerna, avtorja Zdravljice. V celoti je citirala kitico *Žive naj vsi narodi*, rekoč, da bi to lahko bila tudi himna UNESCO, s čimer je požela navdušen aplavz prisotnih.

Veleposlanik v Parizu dr. Janez Šumrada je na slovesnosti rekel, da je temeljni izziv Ljubljane, svetovne prestolnice knjige, udejanjiti poslanstvo in vlogo UNESCO v bogatem programu, ki se bo izvajal na vseh koncih Slovenije med 23. aprilom 2011 in 22. aprilom 2011, to pa se bo med drugim zgodilo tudi z vključitvijo Ljubljane v mrežo mest – zatočišč, ki nudijo gostoljubnost preganjanim pisateljem.

Ob današnjem Svetovnem dnevu knjige in avtorskih pravic, 23. aprilu 2010, še sporočilo gospe Irine Bokove na to temo:

Letos praznujemo 15. obetnico Svetovnega dneva knjige in avtorskih pravic v okviru Mednarodnega leta zbliževanja kultur (2010). Danes bomo imeli priložnost, da pregledamo vlogo knjig v našem nenehno razvijajočem se svetu. Politiki, založniki, vzgojitelji in civilna družba kot celota bodo morali ponovno razmisliti o najbolj učinkovitih načinih za spodbujanje tega nenadomestljivega orodja za pridobivanje znanja: knjige.

Knjige izboljšajo naše poznavanje drugih ljudi in njihovih filozofij, in tako okrepijo naše razumevanje sveta. Nudijo tudi razvojne priložnosti za vse starosti, še zlasti za mlade.

Praznovanja knjige ne more biti, ne da bi pomislili na vseh 759 milijonov ljudi, ki ne znajo niti brati, niti pisati, in od katerih sta kar dve tretjini ženske. Svoboda, da berejo, da se izražajo, da imajo dostop do oddaljenih kultur in izsledkov raziskav je vendar njihova temeljna človekova pravica. Vsakdo mora imeti možnost, da uživa pravico do izražanja.

Bistveni pogoj, da imajo vsi dostop do knjig, je svoboda do pretoka. Prevod seveda igra pomembno vlogo pri prenosu znanja iz knjig. Seveda pa je potrebna inovativna politika založništva, ki zadovoljuje potrebe in želje vsakega človeškega bitja. Glede na pojav novih oblik knjig, sprememb v oblikovanju, proizvodnji in dostopu do knjižnih vsebin, je nujno opozoriti, da razvoj knjige ni mogoč brez spoštovanja avtorskih pravic. To še posebej velja v času, ko digitalizacija izpostavlja knjige k še večjemu tveganju nezakonite uporabe.

Da bi praznovali 15. svetovni dan knjige in avtorskih pravic, vabim vse partnerje, skupnosti in UNESCO mreže, da združimo moči pri spodbujanju spoštovanja avtorskih pravic in zagotovimo, da knjige zavzamejo svoje legitimno mesto na družbenem, izobraževalnem in kulturnem področju.

Knjige so izdelek umetnosti in znanosti, so nosilke idej. Čudovito uresničujejo ustvarjalno raznolikost, generirajo univerzalno pridobivanje znanja in prispevajo k medkulturnemu dialogu. So instrumenti za mir”.

Navdušena sem nad prispevkom učencev OŠ Ledina v izvajanju poslanstva UNESCO, resnično imate med vami podmladek umetnikov, na katerih bo slonela v prihodnosti naša kultura, naša knjiga, naša likovna umetnost. Iskrene čestitke vsem, ki razstavljate, ter seveda vaši šoli, ki je pripravila to čudovito razstavo.

Hvala vam za čast, da jo v imenu Urada za UNESCO razglasim za odprto.

Dora Glassford Cimerman, v imenu gospe Marjutke Hafner, Direktorice Urada za UNESCO.

V Ljubljani, 23. aprila 2010